IRIS DLÍTHE

PHOBLACHT NA POLAINNE

Vársá, an 4 Nollaig 2025

Mír 1696

GNÍOMH

an 7 Samhain 2025

leasaú an Gníomh um Chosaint Ainmhithe[1)]

Airteagal 1. Leasaítear leis seo an Ghnímh um Chosaint Ainmhithe an 21 Lúnasa 1997 (Iris an Dlí 2023, mír 1580) mar a leanas:

1) in Airteagal 12, cuirtear na míreanna 4c agus 4d seo a leanas isteach i ndiaidh mhír 4b:

‘4c. Toirmiscfear ainmhithe fionnaidh a thógáil nó a phórú, dá dtagraítear in Airteagal 2(4) d'Ghníomh an 10 Nollaig 2020 maidir le heagrú pórúcháin agus atáirgthe ainmhithe feirme (Iris Dlíthe 2021, mír 36), seachas coiníní (*Oryctolagus cuniculus*), chun críocha tráchtála, go háirithe chun fionnadh nó codanna eile d'ainmhithe a fháil uathu.

4d. Beidh toirmeasc ar pháirt a ghlacadh sna gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 1(1)(n) de Ghníomh an 11 Márta 2004 maidir le sláinte ainmhithe a chosaint agus galair thógálacha ainmhithe a rialú, lena n-áirítear ainmhithe fionnaidh a choinneáil, dá dtagraítear in Airteagal 2(4) de Ghníomh an 10 Nollaig 2020 maidir le pórú agus atáirgeadh ainmhithe feirme a eagrú, cé is moite de choiníní (*Oryctolagus cuniculus*).’;

2) in Airteagal 37, cuirtear an mhír 5 seo a leanas leis:

‘5. I gcás ina bpionósófar duine as cion arb é atá ann sárú ar an toirmeasc dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) nó (4d), féadfaidh an chúirt cosc a fhorchur ar aon ainmhithe nó catagóir shonrach ainmhithe a choinneáil ar feadh tréimhse idir bliain amháin agus cúig bliana.’.

Airteagal 2. Ceadófar d’oibreoirí agus d’fheirmeoirí a dhéanann na gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú le hAirteagal 1 ar dháta theacht i bhfeidhm an Ghníomh iad a dhéanamh ar bhonn na bhforálacha atá ann cheana féin go dtí an 31 Nollaig 2033.

Airteagal 3. 1. Beidh na hoibreoirí nó na feirmeoirí dá dtagraítear in Airteagal 2 i dteideal éileamh a thaisceadh leis an Státchiste Stáit le haghaidh cúitimh as an gcaillteanas airgeadais a thabhaítear mar thoradh ar an ngá atá ann cloí le foráil Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú in Airteagal 1 dá ngairtear ‘cúiteamh’ anseo feasta.

2. Áireofar sa chúiteamh cúiteamh as an gcaillteanas airgeadais, gan bhrabúis, a d’fhéadfadh an t-oibreoir nó an feirmeoir a bhaint amach murach gur tharla an caillteanas.

3. Ar bhonn an cheada comhshaoil dá dtagraítear in Airteagal 71(1) d'Ghníomh an 3 Deireadh Fómhair 2008 maidir le faisnéis a sholáthar faoin gcomhshaol agus faoi chosaint an chomhshaoil, rannpháirtíocht an phobail i gcosaint an chomhshaoil agus measúnuithe tionchair chomhshaoil (Journal of Laws 2024, míreanna 1112, 1881 agus 1940; 2025, mír 1535), féadfaidh oibreoir nó feirmeoir dá dtagraítear in Airteagal 2 a dhéanann gníomhaíocht dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú in Airteagal 1 gníomhaíocht a dhéanamh arb é atá inti ainmhithe a thógáil nó a phórú seachas iad siúd atá cumhdaithe ag an toirmeasc a leagtar síos in Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú in Airteagal 1 i líon a shloinntear in aonaid beostoic nach airde ná líon na n-aonad beostoic a eascraíonn as an gcead comhshaoil atá ann cheana a eisíodh le haghaidh tionscadail ar dócha go mbeidh tionchar suntasach aige ar an gcomhshaol. I gcásanna den sórt sin, ní bheidh sé

1 [)]Cuireadh an Rialachán seo in iúl don Choimisiún Eorpach an 27 Meán Fómhair 2024 faoin uimhir 2024/0550/PL, de bhun § 4 de Rialachán na Comh-Aireachta an 23 Nollaig 2002 maidir leis an gcaoi a bhfeidhmíonn an córas náisiúnta fógra caighdeán agus gníomhartha dlí (Iris an Dlí [Dziennik Ustaw], mír 2039; agus de 2004, mír 597), lena gcuirtear Treoir (AE) 2015/1535 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Meán Fómhair 2015 lena leagtar síos nós imeachta maidir le faisnéis a sholáthar i réimse na rialachán teicniúil agus rialacha maidir le seirbhísí na Sochaí Faisnéise (IO L 241 an 17.9.2015, lch. 1) i bhfeidhm.

riachtanach ceadúnas comhshaoil nua a fháil.

Airteagal 4. 1. Socrófar an cúiteamh ag 25 % de mheánioncam bliantúil an oibreora nó an fheirmeora dá dtagraítear in Airteagal 2, dá ngairtear ‘an t-iarratasóir’ anseo feasta, ón ngníomhaíocht ghnó dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú le hAirteagal 1, don tréimhse 2020–2024, ar choinníoll go scoirfidh an t-iarratasóir den ghníomhaíocht faoin 1 Eanáir 2027.

2. Socrófar an cúiteamh ag 20 % de mheánioncam bliantúil an iarratasóra, ón ngníomhaíocht ghnó dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú le hAirteagal 1, don tréimhse 2020–2024, ar choinníoll go gcuirfidh an t-iarratasóir deireadh leis an ngníomhaíocht faoin 1 Eanáir 2028.

3. Socrófar an cúiteamh ag 15 % de mheánioncam bliantúil an iarratasóra, ón ngníomhaíocht ghnó dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú le hAirteagal 1, don tréimhse 2020–2024, ar choinníoll go gcuirfidh an t-iarratasóir deireadh leis an ngníomhaíocht faoin 1 Eanáir 2029.

4. Socrófar an cúiteamh ag 10 % de mheánioncam bliantúil an iarratasóra, ón ngníomhaíocht ghnó dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú le hAirteagal 1, don tréimhse 2020–2024, ar choinníoll go gcuirfidh an t-iarratasóir deireadh leis an ngníomhaíocht faoin 1 Eanáir 2030.

5. Socrófar an cúiteamh ag 5 % de mheánioncam bliantúil an iarratasóra, ón ngníomhaíocht ghnó dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú le hAirteagal 1, don tréimhse 2020–2024, ar choinníoll go gcuirfidh an t-iarratasóir deireadh leis an ngníomhaíocht faoin 1 Eanáir 2031.

6. Ní chuimseoidh ioncam an iarratasóra ó na gníomhaíochtaí a dtagraítear dóibh in Airteagal 12(4c) den Ghníomh, arna leasú le hAirteagal 1, ioncam ó fhoinsí eile seachas ainmhithe fionnaidh a chur ar an margadh a dtagraítear dóibh in Airteagal 2(4) d'Ghníomh an 10 Nollaig 2020 maidir le heagrú póraithe agus atáirgthe ainmhithe feirme, cé is moite de choiníní (*Oryctolagus cuniculus*), nó táirgí a dhíorthaítear ó ainmhithe den sórt sin agus seachtháirgí ainmhithe a ghintear le linn na ngníomhaíochtaí sin, a ndoiciméadaítear an t-ioncam uathu le doiciméad a dheimhníonn a ndíol nó le doiciméad atá oiriúnach do chuntasaíocht talmhaíochta.

Airteagal 5. 1. Deonófar cúiteamh ar iarraidh i scríbhinn ón iarratasóir, arna cur faoi bhráid Uachtarán na Gníomhaireachta um Athstruchtúrú agus Nuachóiriú na Talmhaíochta, dá ngairtear ‘an Ghníomhaireacht’ anseo feasta.

2. Beidh na nithe seo a leanas san iarraidh dá dtagraítear i mír 1:

1) an t-údarás lena mbaineann an iarraidh agus an t-ábhar lena mbaineann sí a chur in iúl;

2) ainm agus seoladh an iarratasóra;

3) faisnéis maidir leis an ioncam dá dtagraítear in Airteagal 4;

4) dáta foirceanta na gníomhaíochta dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú in Airteagal 1;

5) uimhir an chuntais bainc nó uimhir an chuntais atá i seilbh comharchumainn coigiltis agus creidmheasa a bhfuil cúiteamh le híoc ina leith;

6) dáta agus síniú an duine a chuireann an iarraidh isteach.

3. Beidh na doiciméid tacaíochta seo a leanas ag gabháil leis an iarraidh:

1) faisnéis maidir leis an ioncam dá dtagraítear in Airteagal 4;

2) dáta foirceanta na gníomhaíochta dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú in Airteagal 1, arna bhunú ag an oifigeach tréidliachta ceantair inniúil i bhfoirm deimhniú bainte den chlár dá dtagraítear in Airteagal 11(1) d’Ghníomh an 11 Márta 2004 maidir le sláinte ainmhithe a chosaint agus galair ionfhabhtaíocha ainmhithe a rialú (Iris Dlíthe 2023, mír 1075).

Airteagal 6. 1. Eiseoidh Uachtarán na Gníomhaireachta an cinneadh maidir le cúiteamh.

2. D'fhonn an fhaisnéis atá san iarratas a fhíorú, déanfaidh Uachtarán na Gníomhaireachta cigireachtaí nó socróidh sé go ndéanfar iad.

3. Eiseoidh Uachtarán na Gníomhaireachta cinneadh maidir le cúiteamh tráth nach déanaí ná sé mhí ón dáta a gcuirfear an t-iarratas isteach. Measfar an cinneadh seo a bheith críochnaitheach.

4. Íocfar an cúiteamh laistigh de thríocha lá ó dháta seachadta an chinnidh don iarratasóir.

5. Má bhíonn riaráistí fiachais phoiblí ag an iarratasóir ar dháta an chúitimh, beidh na riaráistí sin faoi réir a n-asbhainte

as an gcúiteamh atá dlite.

Airteagal 7. 1. Laistigh de thríocha lá ó dháta seachadta na cinneadh dá dtagraítear in Airteagal 6(1), féadfaidh an t-iarratasóir caingean a thionscnamh os comhair na gnáthchúirte.

2. Ní chuirfidh tionscnamh an chaingean dá dtagraítear i mír 1 fionraí ar fhorfheidhmiú an chinnidh dá dtagraítear in Airteagal 6(1).

3. Déanfaidh an tAire atá freagrach as talmhaíocht ionadaíocht ar Chisteán an Stáit i gcásanna cúirte coitianta dá dtagraítear i mír 1.

4. Ní ghearrfar aon táillí as an iarratas dá dtagraítear i mír 1.

Airteagal 8. Beidh forálacha Chód na Nósanna Imeachta Riaracháin an 14 Meitheamh 1960 (Iris na Reachtanna 2025, mír 1691) i bhfeidhm maidir le himeachtaí i gcúrsaí a dtagraítear dóibh in Airteagal 6, mura bhforáiltear a mhalairt sa Ghníomh seo.

Airteagal 9. Beidh an t-éileamh ar chúiteamh faoi réir teorainn ama bliana ón dáta a d'fhoirceann an t-iarratasóir na gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) den Ionstraim arna leasú in Airteagal 1.

Airteagal 10. Aistreofar an t-éileamh ar chúiteamh chuig comharbaí dlíthiúla an iarratasóra.

Airteagal 11. 1. Beidh fostaí de chuid an oibreora nó an fheirmeora dá dtagraítear in Airteagal 2 a bhfuil a chaidreamh fostaíochta críochnaithe mar gheall ar an ngá atá ann na ceanglais dá dtagraítear in Airteagal 12(4c) den Ghníomh arna leasú in Airteagal 1 a chomhlíonadh i dteideal íocaíocht scaoilte atá cothrom le trí mhí de luach saothair mar a chinnfear i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme maidir le ríomh na coibhéise airgid le haghaidh saoire bhliantúil. Ní bheidh feidhm ag foráil Airteagal 8(1) d'Ghníomh an 13 Márta 2003 maidir le rialacha speisialta chun caidrimh fostaíochta le fostaithe a fhoirceannadh ar chúiseanna nach mbaineann le fostaithe (Iris an Dlí de 2025, míreanna 570 agus 1661).

2. Aisíocfaidh an Ciste Árachais Shóisialta leis an oibreoir nó leis an bhfeirmeoir dá dtagraítear in Airteagal 2 méid a fhreagraíonn do mhéid doiciméadaithe na scaoilíocaíochtaí dá dtagraítear i mír 1 a d'íoc an t-oibreoir nó an feirmeoir sin.

3. Déanfaidh an Ciste Árachais Shóisialta aisíocaíocht ar an méid a dtagraítear dó i mír 2 ar iarratas ón oibreoir nó ón bhfeirmeoir a dtagraítear dó in Airteagal 2, ar bhonn cinneadh a eisíodh i gcomhréir leis an nós imeachta atá leagtha amach in Airteagal 83 d'Ghníomh an 13 Deireadh Fómhair 1998 maidir le córas an árachais shóisialta (Iris na Reachtanna 2025, mír 350, mar a leasaíodh[2]).

4. Cinnfear an líon daoine an 30 Meán Fómhair 2025.

Airteagal 12. Ní ioncam é an t-ioncam ón gcúiteamh de réir bhrí Ghníomh an 26 Iúil 1991 maidir le cáin ioncaim phearsanta (An tIris Reachtanna 2025, mír 163, mar a leasaíodh[3]) ná Ghníomh an 15 Feabhra 1992 maidir le cáin chorparáideach (An tIris Reachtanna 2025, mír 278, mar a leasaíodh[4]).

Airteagal 13. Tiocfaidh an tAcht i bhfeidhm 14 lá tar éis lá a fhógartha.

Uachtarán Phoblacht na Polainne: *K. Nawrocki*

2 Foilsíodh leasuithe ar théacs comhdhlúite an Achta seo sa Irisleabhar Dlíthe 2025, míreanna 620, 622, 769, 820, 1083, 1160, 1216, 1409, 1413 agus 1423.

3)Foilsíodh leasuithe ar an téacs comhdhlúite den Ghníomh thuas i Iris na Reachtanna 2025, míreanna 340, 368, 620, 680, 1022, 1180, 1301, 1302 agus 1366.

4 Foilsíodh leasuithe ar théacs comhdhlúite an Achta seo sa Irisleabhar Dlíthe 2025, míreanna 340, 620, 680, 1022, 1074, 1218, 1301, 1426, 1657 agus 1658.